

Basit usule tabi mükellefin aracını satması durumunda vergilendirme ve Defter Beyan sisteminde kayıtlara alınıp alınmayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[46-2020/32]-490032
Tarih	06.05.2022

T.C.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 62030549-120[46-2020/32]-490032

06.05.2022

Konu : Basit usule tabi mükellefin aracını satması durumunda vergilendirme ve Defter Beyan sisteminde kayıtlara alınıp alınmayacağı

İlgi : 09/01/2020 tarihli özelge talep formu.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve dilekçenizde; katma değer vergisi (KDV) istisnasından vazgeçen basit usule tabi gelir vergisi mükellefinin araç alış ve satış faturalarının defter beyan sisteminde kayıtlara alınıp alınmayacağı hususunda bilgi talep edildiği anlaşılmakta olup, konu hakkında Başkanlığımız görüşleri aşağıda açıklanmıştır.

I-GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

7338 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesi ile 193 sayılı Kanuna eklenen mükerrer 20/A maddesine göre, kazançları basit usulde tespit olunan mükelleflerin 46 ncı maddeye göre tespit edilen kazançları gelir vergisinden müstesna tutulmuş olup, bu düzenleme 1/1/2021 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 7338 sayılı Kanunla yapılan değişiklik öncesi 46 ncı maddesinde, "*47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançları basit usulde tespit olunur.*

Basit usulde ticari kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler ve satılan malların alış bedelleri arasındaki müspet farktır. Bu fark yapılan faaliyetle ilgili olarak Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre alınması ve verilmesi mecburi olan alış ve giderler ile hasılatlara ilişkin belgelerde yazılı tutarlara göre hesaplanır. Bu suretle tespit ve beyan olunan kazanç vergi tarhına esas alınır. Bu usulde vergilendirilenler, kazancın tespiti ve Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma hükümleri hariç, bildirme, vesikalar, muhafaza, ibraz, diğer ödevler ve ceza hükümleri ile bu Kanun ve diğer kanunlarda yer alan ikinci sınıf tüccarlar hakkındaki hükümlere tabidirler." hükmüne yer verilmiştir.

Konu ile ilgili açıklamaların yapıldığı, 215 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin 32 nci paragrafında, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin, kullandıkları sabit kıymetleri gider yazamayacakları ve

amortismanına tabi tutamayacakları, 230 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin 4 üncü bölümünde ise, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin taşıt ve diğer sabit kıymetlerini satmaları halinde fatura düzenleme yükümlülüklerinin bulunmadığı açıklanmıştır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, Gelir Vergisi Kanununun 48 inci maddesinde yer alan alış satış ve/veya hasılat tutarlarının tespitinde ilgili yıllarda yapılan esas faaliyet konusu ile ilgili alış satış ve/veya hasılat tutarlarının dikkate alınması, dolayısıyla esas faaliyet konusu ile ilgili olmayan araç satışının satış hasılatı olarak dikkate alınmaması gerekmektedir.

II-VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."*

229 uncu maddesinde, *"Fatura satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır."*

231 inci maddesinin 5 inci fıkrasında, *"Fatura malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."*

232 nci maddesinde, *"Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;

2. Serbest meslek erbabına;

3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;

4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;

5. Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler."

hükümleri yer almaktadır.

Bu durumda basit usulde ticari kazanç sahibi mükelleflerin, esas faaliyet konusu ile ilgili olmayan araç satışının, satış hasılatı olarak dikkate alınmayacağı ve satış işleminin noter satış sözleşmesi ile tevsiki mümkün olduğundan fatura düzenleme yükümlülüğü bulunmadığı hususları birlikte değerlendirildiğinde söz konusu satış işleminin Defter-Beyan Sisteminde kayıt altına alınması mümkün bulunmamaktadır.

III-KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı KDV Kanununun;

1/1 inci maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

17/4-a maddesinde, Gelir Vergisi Kanununa göre basit usulde vergilendirilen mükellefler tarafından yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'den istisna olduğu,

18 inci maddesinde, vergiden istisna edilmiş işlemleri yapanların, ilgili vergi dairesine yazılı başvuruda bulunarak, belirtecekleri işlem türleri için vergiye tabi tutulmalarını talep edebilecekleri, bu talebin dilekçede belirtilen ve dilekçe tarihinden sonra ifa edilen işlemlerin tamamını kapsamasının şart olduğu, şu kadar ki, mükellefiyetin devam etmekte olan işlemlere şumulünün bulunmadığı, istisnadan vazgeçmek isteyenlerin talepleri üzerine vergi dairesince, vergi mükellefiyetlerinin talep tarihinden itibaren tesis olunacağı, bu şekilde mükellef olanlar üç yıl geçmedikçe mükellefiyetten çıkamayacağı, mükelleflerin üç yıllık sürenin bitiminden önce mükellefiyetten çıkma talebinde bulunmadıkları takdirde mükellefiyetin yeniden üç yıl süre ile uzatılmış sayılacağı

hüküm altına alınmıştır.

Bu bağlamda Gelir Vergisi Kanununa göre basit usulde vergilendirilen mükelleflerin işlemleri KDV Kanununun 17/4-a maddesine göre KDV'den istisna olmakla birlikte Kanunun 18/1 inci maddesi kapsamında istisnadan vazgeçen basit usule tabi mükelleflerin yaptığı işlemlerde KDV hesaplanması gerekmektedir.

Bilgilerinize sunulur.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.